

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/597/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

231/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. augusztus 12-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

Indokolás

A panaszos 2013. augusztus 12-én postai úton, a S.-i Rendőrkapitányság vezetőjének címzett levelében terjesztette elő panaszát, amelyet 2013. augusztus 30-án kiegészített.

1) A panaszos előadta, hogy 2013. július 22-én 17 óra 30 perc és 18 óra körüli időpontban az üdülő területére két egyenruhás rendőr érkezett szolgálati gépkocsival, és a panaszost és gyermekeit keresték. A rendőrök először az üdülővezetőtől érdeklődtek, hogy valóban ott nyaral-e a panaszos gyermekeivel. Ezek után személyesen keresték fel a panaszost, akit igazoltattak és felvették az adatait, majd kérték, hogy gyermekeit is hívja oda. Ezek után távoztak. Az intézkedéssel kapcsolatban csak annyit közöltek, hogy bejelentés érkezett és azt ellenőrizték. A panaszos azóta semmiféle hivatalos értesítést nem kapott, hogy ellene bármiféle eljárás lenne folyamatban, vagy bejelentést vizsgálnának. Az intézkedést az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

üdülőben tartózkodó több vendég is tanúsítani tudja. A panaszos nem tudja, hogy milyen eljárás keretében keresték meg őt és igazoltatták gyermekeivel együtt egy magánüdülő területén nyaralásuk során.

2) A panaszos 2013. augusztus 30-án előterjesztett beadványában az alábbiakkal egészítette ki panaszát.

A panaszos a kifogásolt rendőri intézkedést megelőző héten, 2013. július 16-án a rendőrkapitányságon bejelentést tett, hogy volt férje nem hozta vissza a meghatározott időpontban a két gyermeket. A rendőröknek sikerült vele felvenni a kapcsolatot és elárulta, hogy B. településen tartózkodnak. A helyi rendőrök ezt leellenőrizték, hogy ott vannak-e, így másnap reggel a panaszos el tudott menni a gyerekeiért.

A panaszolt intézkedés során a rendőrök nem tájékoztatták a panaszost arról, hogy melyik rendőri szervtől jöttek, sem arról, hogy panaszt tehet. Csupán annyit mondtak, hogy apuka bejelentést tett, hogy nem tudja, hol vannak a gyerekek, illetve, hogy valóban a panaszossal nyaralnak-e. Ezért kérték el a panaszos igazolványát, és az ő és a gyermekei adatait is felírták egy nyomtatványra.

A panaszost a rendőrök érkezése váratlanul érte, nyaralóban több baráti családdal együtt éppen sportversenyre készültek, ennek ellenére felszólításra igazolta magát. Amikor a rendőrök a gyerekekkel is találkozni akartak, akkor a panaszos nekik is szólt, a gyerekek bemutatkoztak és mentek is vissza játszani. A panaszos zavarában és az őt ért kellemetlenség miatt csak a rendőrök távozása után jutott eszébe, hogy meg kellett volna kérdeznie, hogy honnan jöttek és valami papírt kérni az intézkedésről. Ekkor eszébe jutott, hogy esetleg az előző heti bejelentése kapcsán érdeklődött apuka, ezért felhívta 18 óra és 18 óra 30 perc közötti időben a rendőrkapitányságot és érdeklődött, hogy történt-e bejelentés, amelyre nemleges választ kapott. Ezután a panaszos a hét további részében, a nyaralás alatt nem tudott többet foglalkozni az ügyvel.

Hazaérkezésüket követően a panaszos a fentieknél fogva először a Családsegítő Központtal és a Gyámhivatallal osztotta meg a problémát, valamint kért tájékoztatást és segítséget. Ezen szervektől és baráti segítség révén jutott ahhoz az információhoz, hogy a nyaralás helyszínéhez legközelebbi kapitányságtól kaphat információt és a Testület létezéséről is ekkor értesült. Így panaszát egy időben küldte meg a S.-i Rendőrkapitányságnak és a Testületnek. A S.-i Rendőrkapitányságról még semmilyen visszajelzést nem kapott, így a kivizsgálás sikerének érdekében a Testület eljárását választotta.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy késedelmének oka, hogy nem tudott a Testület létezéséről, mivel az intézkedés során panaszjogáról nem tájékoztatták.

4) A panaszos 2013. szeptember 11-én telefonon számolt be a Testület munkatársának arról, hogy a gyámhivatalnál tett látogatás során tudta meg, hogy az őt igazoltató rendőrök a gyermekei apja által a rendőrkapitányságon tett bejelentés hatására vonultak ki az üdülőhöz. Az apa azért tette a bejelentést, mert a panaszost nem tudta elérni telefonon.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A S. Rendőrkapitányság vezetője 2013. október 7-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszos 2013. július 16-án a rendőrkapitányságon tett bejelentést, miszerint gyermekeit az édesapjuk nem vitte haza a fenti napon 18 órára, és a gyermekek hollétéről nem tud semmit. 2013. július 22-én az ügy előadója telefonon kereste meg a S.-i Rendőrkapitányság ügyeletesét, aki adatgyűjtés céljából idegenforgalmi szezonban a kapitányságra vezényelt Készenléti Rendőrség (a továbbiakban: KR) járőreit küldte ki a helyszínre, majd az adatgyűjtésről készített jelentést faxon megküldte a rendőrkapitányságra.

2) Az intézkedést foganatosító és KR állományba tartozó két r. zászlós az alábbi tartalommal tett jelentést.

A rendőrök 2013. július 22-én 17 óra 25 perckor az ügyeletvezető utasítására jelentek meg az Üdülőben, hogy ott adatgyűjtést végezzenek két gyermek ott tartózkodásával kapcsolatban.

A helyszínen ennek érdekében felvették a kapcsolatot az üdülővezetővel, aki kérdésre elmondta, hogy mindkét gyermeket személyesen ismeri, az üdülőben tartózkodnak édesanyjukkal. Ezt követően meghallgatták a panaszost, aki kérdésre elmondta, hogy július 18-án 12 óra 30 perc körüli időben érkezett vonattal az üdülőbe, és július 26-ig maradnak. Mindkét gyerek jelen volt az intézkedésnél.

A rendőrök a történetet jelentették az ügyeletvezetőnek, majd folytatták a szolgálatukat.

3) Az „Ügyirat adatai” elnevezésű iratból megállapítható, hogy a panaszos július 16-án tett bejelentést a rendőrkapitányságra, miszerint gyermekeit az apuka nem hozta haza a láthatásból aznap 18 órára. A gyermekek hollétéről az anyuka jelenleg nem tud semmit. Az irat szerint az ügy elintézve státuszba került július 17-én.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos határidőben terjesztette-e elő a panaszát.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (1) bekezdésének a panasz benyújtásakor hatályos szövege szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.

A 2013. július 22-i intézkedés vonatkozásában megállapítható, hogy a sérelem felismerése – annak jellegéből fakadóan – egybe esett az intézkedés foganatosításának időpontjával, így az Rtv. 93. § (1) bekezdése első fordulója alkalmazásának volt helye. A húsznapos határidő 2013. augusztus 11-én járt le, a panaszos ugyanakkor csak 2013. augusztus 12-én, hétfőn fordult panaszával a Testülethez.

A Testület töretlen gyakorlata szerint az Rtv.-ben írt, „e törvényben rögzített panasz lehetősége” jogszabályi fordulat azt a kötelezettséget rója az intézkedő rendőrré, hogy az intézkedést követően az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről teljes körben – tehát a rendőrségi és a Testület előtti panaszjelzés lehetőségére egyaránt utalva, valamint a határidőkre is kiterjedően – adjon az intézkedés alá vont állampolgárnak tájékoztatást.

Figyelembe véve azt, hogy a panasz előterjesztésére nyitva álló határidő utolsó napja vasárnapra esett, továbbá mivel a rendőrségi iratokból **nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást a panaszjogról való tájékoztatás megtörténte, a Testület a panasz befogadása mellett döntött és azt érdemben vizsgálta.**

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz, valamint VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Ahogy az a Testület már működése elején, a 20/2008. (VI. 25.) sz. állásfoglalásában leszögezte: az igazoltatás, mint minden rendőri intézkedés célhoz kötött; nem lehet önmagáért való, önkényes, megfélemlítő jellegű; mindig kell lennie valamilyen – Rtv.-ben foglalt – alapjának és céljának.

A panaszos arról számolt be, hogy a kifogásolt rendőri intézkedést megelőző héten, 2013. július 16-án a rendőrkapitányságon bejelentést tett, hogy volt férje nem hozta vissza a meghatározott időpontban a két gyermeket. A rendőröknek sikerült vele felvenni a kapcsolatot és elárulta, hogy B. településen tartózkodnak. A helyi rendőrök ezt leellenőrizték, hogy ott vannak-e, így másnap reggel a panaszos el tudott menni a gyerekeiért.

A rendőrségi iratok szerint július 16-án a panaszos valóban bejelentést tett a rendőrkapitányságon, miszerint gyermekeit az édesapjuk a láthatásból nem vitte haza és gyermekek hollétéről nem tud semmit. Ezért 6 nappal később az ügy előadója telefonon kereste meg a S.-i Rendőrkapitányság ügyeletesét, aki járőröket küldött ki a helyszínre, hogy ott adatgyűjtést végezzenek a panaszos gyermekei tartózkodásával kapcsolatban.

A Testület nem tudta elfogadni a rendőrség intézkedés alapjául szolgáló magyarázatát, mert valószínűtlennek tartja, hogy a panaszos bejelentését követő 6. napon élt a rendőrkapitányság megkereséssel az S.-i Rendőrkapitányság felé az adatgyűjtést elvégzése iránt, amelyet alátámaszt az is, hogy az ügyirati adatok szerint a bejelentés – a panaszos előadásának megfelelően – már másnap elintézésre került. A Testület a rendőrségi iratokból továbbá nem tárt fel olyan körülményt sem, amely a panaszos igazoltatásának az Rtv. 29. §-ában nevesített jogalapok közül az egyiknek megfelelt volna, ezért **a panaszos jogszabályi felhatalmazás hiányában végrehajtott igazoltatása miatt megállapította a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog megsértését.**

3) A Testület az eljáró rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök az intézkedéssel kapcsolatban csak annyit közöltek, hogy bejelentés érkezett és azt ellenőrizték. A panaszos nem tudja, hogy milyen eljárás keretében keresték meg őt és igazoltatták gyermekeivel együtt egy magánüdülő területén nyaralásuk során.

A rendőrség a Testület kifejezett felvilágosítás kérése ellenére nem adott tájékoztatást a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozóan, így arról sem, hogy milyen felvilágosításban részesítették a panaszost az intézkedés okát és célját illetően. Így a Testület elfogadva a panaszosi állítást, abból a tényből indult ki, hogy a rendőrök az intézkedéssel kapcsolatban csak annyit közöltek, hogy „bejelentés érkezett és azt ellenőrizték”. **Ezen közlést pedig nem lehet megfelelő tartalmú tájékoztatásnak értékelni, ezért a Testület indokoltnak találta megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét, amely sérelmet csekély fokúnak értékelt.**

4) A Testület azt is vizsgálta, hogy sor került-e az intézkedés során a panaszjogra vonatkozó, jogszabályi előírásoknak megfelelő kioktatásra.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés II. mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése szerint a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, azaz arról, hogy választása szerint

egyrésről az intézkedést foganatosító szervhez, másrésről a Testülethez fordulhat panaszával. A tájékoztatásnak továbbá ki kell terjednie a panasz a Testülethez való előterjesztésére nyitva álló határidőre is.

A panaszos állítása szerint hazaérkezésüket követően először a Családsegítő Központtal és a Gyámhivatallal osztotta meg a problémát, valamint kért tájékoztatást és segítséget. Ezen szervektől és baráti segítség révén jutott ahhoz az információhoz, hogy a nyaralás helyszínéhez legközelebbi kapitányságtól kaphat információt és a Testület létezéséről is ekkor értesült.

A Testület a rendőrséghez intézett megkeresésében külön kérdést fogalmazott meg a panaszjogról való kioktatást illetően, amely szintén megválaszolatlanul maradt, **ezért a panaszos állítását alapul véve megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog csekély fokú sérelmét.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűtlenül került sor a panaszos igazoltatására sértve ezzel annak személyes adatok védelméhez való jogát, továbbá a szolgálati fellépés és a panaszjogról való tájékoztatás miatt is indokoltnak találta megállapítania tisztességes eljáráshoz való jog csekély mértékű sérelmét.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag